

Naukowcy podpisali „Krakowską deklarację o jodzie”

2018-04-18

Jod jest krytycznym mikroelementem dla rozwoju mózgu u dzieci. Naukowcy obawiają się, że nawet 50 proc. wszystkich noworodków w Europie nie osiągnie pełni swoich funkcji poznawczych z powodu niedoboru jodu. W środę, 18 kwietnia, prezentując na Uniwersytecie Jagiellońskim „Krakowską deklarację o jodzie”, naukowcy biorący udział w projekcie „EUthyroid” finansowanym przez Unię Europejską, wspierani przez kilka współpracujących organizacji, zaapelowali do europejskich decydentów o wspieranie działań mających na celu wyeliminowanie niedoboru jodu.

Jod jest niezbędnym mikroelementem dostarczany do naszego organizmu z płynami oraz z pożywieniem. Jest on konieczny do produkcji hormonów tarczycy, które są ważnym regulatorem metabolizmu, wzrostu i rozwoju naszego organizmu. W okresie ciąży znacznie wzrasta zapotrzebowanie na jod, którego ilość spożywana w codziennej diecie kobiety często staje się niewystarczająca.

Nawet niewielki niedobór jodu naraża jej dzieci na ryzyko upośledzenia funkcji poznawczych i obniżenia ilorazu inteligencji. Większość matek nie jest jednak świadoma konsekwencji niskiego spożycia jodu na rozwój ich dzieci. Ekspertki twierdzą obecnie, że w wielu krajach europejskich z dobrowolnymi programami profilaktyki jodowej, aż do 50 proc. wszystkich noworodków narażonych jest na niewielki niedobór jodu, a zatem na ryzyko ograniczenia ich potencjału poznawczego. Nawet niewielkie obniżenie IQ poszczególnych osób ma negatywny wpływ na osiągnięte wyniki w nauce i uniemożliwia wykorzystanie ich pełnego potencjału. Obniżenie IQ na poziomie populacji przekłada się na wyniki ekonomiczne całych krajów.

Negatywne skutki niedoboru jodu są zróżnicowane, znacznie też obciążają publiczne systemy opieki zdrowotnej. Chociaż fakty te są dobrze udokumentowane, programy zapobiegające zaburzeniom z niedoboru jodu (ang. iodine deficiency disorders - IDD) cieszą się w Europie zaskakująco małym zainteresowaniem decydentów, liderów opinii i obywateli.

Co ważne, niedoborowi jodu można zapobiegać w sposób ekonomicznie opłacalny, wzbogacając w jod produkty spożywcze. Od wielu lat WHO apeluje o regularne monitorowanie stopnia zaopatrzenia populacji w jod jako ważnego kroku w kierunku wyeliminowania niedoboru jodu w Europie, ale tylko osiem krajów w UE stosuje się do tego zalecenia stanowiącego niewielki, ale jak ważny krok w kierunku walki z niedoborem jodu.

W środę, 18 kwietnia, w czasie konferencji zorganizowanej na Uniwersytecie Jagiellońskim europejscy naukowcy z 27 krajów zaprezentowali wyniki projektu „EUthyroid” - badania nad zaburzeniami z niedoboru jodu (IDD) prowadzonego w ramach programu badawczo-innowacyjnego UE „Horyzont 2020”. Uczestnicy projektu są coraz bardziej zaniepokojeni zmniejszającym się zaangażowaniem decydentów w rozwiązywanie problemu niedoboru jodu w Europie. W związku z tym zainicjowali wielokierunkowe działania, apelując do polityków/władz, urzędników ds. zdrowia publicznego i naukowców o zapewnienie wdrożenia skutecznych strategii zapobiegania IDD w całej Europie.

W „Krakowskiej deklaracji o jodzie” eksperci łączą siły w celu wyeliminowania niedoboru jodu w Europie, domagając się:

- **Skutecznych metod zapobiegania IDD:** Osoby nadzorujące i decydenci powinni skoordynować obowiązkowe jodowanie soli, żeby umożliwić wolny handel wzbogacanymi w jod artykułami spożywczymi w Europie. Podobnie jodowanie paszy dla zwierząt wymaga zgody organów regulacyjnych w celu zapewnienia wolnego handlu w UE.
- **Kontroli zapobiegania IDD:** Rządy państw i instytucje zdrowia publicznego muszą regularnie przeprowadzać skoordynowane monitorowanie spożycia jodu i ocenę programów jodowania żywności, aby zapewnić optymalne zaopatrzenie ludności w jod.
- **Wsparcia w zakresie zapobiegania IDD:** Naukowcy wraz z pracownikami opieki zdrowotnej, organizacjami pacjentów, przemysłem i społeczeństwem powinni wspierać działania niezbędne do utrzymania skuteczności programów zapobiegania niedoborowi jodu, dostosowując je do szybko zmieniających się warunków życia i świadomości społecznej istniejącego problemu.

Sygnatariusze „Krakowskiej deklaracji o jodzie” proszą o wsparcie wszystkich zainteresowanych w całej Europie i poza nią. Poparcie deklaracji jest krokiem w kierunku połączenia środków i wiedzy fachowej w celu wyeliminowania niedoboru jodu.

Poparcie:

- **Henry Völzke (koordynator projektu EUthyroid, University Medicine Greifswald)**
W ramach finansowanego przez UE projektu „EUthyroid” badacze otrzymali fundusze na przygotowanie uzasadnionego ekonomicznie programu zapobiegania niedoborowi jodu. Naukowcy potrzebują obecnie zaangażowania odpowiednich instytucji celem wprowadzenia przy ich wsparciu skoordynowanego monitorowania spożycia jodu w Europie. „Krakowska deklaracja o jodzie” wymaga od władz państwowych oraz organów zdrowia publicznego świadomości ich odpowiedzialności za wystarczające zaopatrzenie ludności w jod zamiast obciążania tym obowiązkiem środowisk naukowych i innych instytucji. Jest to jedyny sposób wyeliminowania zaburzeń niedoboru jodu w Europie.
- **John Lazarus (IGN)**
Światowa Sieć Jodowa (ang. Iodine Global Network) ma zaszczyt brać udział w projekcie „EUthyroid”. Celem IGN jest osiągnięcie optymalnego spożycia jodu na świecie, w tym także w Europie. Badania w ramach programu „EUthyroid” jednoznacznie wskazały, że w wielu krajach europejskich stwierdza się niedobór jodu, jak również, że nie ma w nich odpowiednich programów monitorujących spożycie jodu. IGN wspiera badania w ramach „EUthyroid” i apeluje do władz i organów ochrony zdrowia nie tylko o zalecanie odpowiedniego spożycia jodu, ale także o inicjowanie programów służących osiągnięciu tego celu.
- **prof. Alicja Hubalewska-Dydejczyk (Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum)**
Wprowadzenie w 1997 roku obowiązkowej profilaktyki jodowej opartej głównie na jodowaniu soli stosowanej w gospodarstwach domowych istotnie poprawiło spożycie jodu w Polsce z wymiernym wpływem na poprawę stanu zdrowia społeczeństwa. Ciągłe i szybkie zmiany warunków środowiskowych i nawyków żywieniowych wymuszają pilną potrzebę wdrożenia długoterminowego programu monitorowania spożycia jodu i dostosowania narzędzi profilaktyki jodowej do zaistniałych zmian. Badanie pilotażowe

przeprowadzone w drugiej połowie 2017 r. w Polsce wykazało, że tzw. wrażliwe populacje: kobiety w ciąży i dzieci, wymagają szczególnej uwagi endokrynologów i krajowych decydentów w zakresie opieki zdrowotnej, aby zapewnić im spożycie jodu wystarczające do prawidłowego rozwoju.

- **Attilio Caligiani (World Iodine Association)**

„Krakowska deklaracja o jodzie” stanowi kamień milowy w wielopodmiotowym podejściu do wdrożenia skoordynowanej strategii zapobiegania i zwalczania niedoboru jodu na poziomie globalnym. Światowe Stowarzyszenie Jodowe (WIA) uznaje i wspiera cenną pracę wykonaną w ramach projektu „EUthyroid”. Stanowi ona podstawę do opracowania skutecznych działań na rzecz poprawy i optymalizacji spożycia jodu w Europie w ścisłej współpracy z władzami europejskimi i krajowymi, przy jednoczesnym podnoszeniu świadomości społecznej poprzez organizacje pacjentów, środowiska medyczne i przemysł.

- **Ashok Bhaseen (Prezydent Międzynarodowej Federacji Tarczycowej)**

„Krakowska deklaracja o jodzie” opracowana w ramach projektu „EUthyroid” stanowi ważny krok w kierunku zapobiegania IDD poprzez działania wielopodmiotowe. Międzynarodowa Federacja Tarczycowa (TFI), jako organizacja pacjentów popiera cenną inicjatywę podjętą przez „EUthyroid”. TFI uważa, że ważne jest podnoszenie świadomości społeczeństwa poprzez prowadzenie promocji i kampanii w tym zakresie. Wspólne działania wraz ze środowiskiem medycznym i przemysłem, umocnią te działania i uwrażliwią UE na problem niedoboru jodu. Razem, to dobry krok naprzód.

- **Greg Garrett (GAIN)**

Globalny Sojusz na rzecz Lepszego Odżywiania (Global Alliance for Improved Nutrition) ma zaszczyt współpracować z krajowymi specjalistami w około 20 państwach nad poprawą spożycia jodu. Dzisiaj, dzięki wysiłkom licznych specjalistów na całym świecie, zaburzenia z niedoboru jodu szybko przechodzą do historii. Niemniej jednak, nawet w Europie wciąż utrzymuje się niskie spożycie jodu. Wspierając „Krakowską deklarację o jodzie” wierzymy, że przyspieszy ona działania decydentów w całej Europie i poza nią, prowadzące do wdrożenia opartych na dowodach środków zapobiegającym wszystkim przypadkom niedoboru jodu, w tym powszechnego jodowania soli.

W projekcie „EUthyroid” uczestniczy 31 partnerów z 27 krajów, dysponuje on budżetem w wysokości 3 milionów euro. Projekt ten w sposób istotny przyczyni się do przeanalizowania aktualnego stanu wiedzy na temat środków zapobiegania niedoborowi jodu w Europie. Projekt badawczy „EUthyroid - W kierunku eliminacji niedoboru jodu i zapobiegania chorobom tarczycy w Europie” był jedną z zaledwie 67 zaakceptowanych propozycji badawczych, spośród prawie 2200 zgłoszonych w pierwszym zaproszeniu do nowego programu ramowego Komisji Europejskiej: Horizon2020.

Więcej o projekcie „EUthyroid” na stronie internetowej euthyroid.eu.

Światowa Sieć Jodowa (IGN) składa się z ponad 100 regionalnych i krajowych koordynatorów oraz agencji partnerskich na całym świecie zaangażowanych w zwalczanie niedoboru jodu. IGN ściśle współpracuje ze Światową Organizacją Zdrowia (WHO) i Funduszem Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci (UNICEF), a także wspiera sektory: publiczny, prywatny, akademicki i obywatelski w opracowywaniu i wdrażaniu ogólnościwiatowych i krajowych programów zapobiegania chorobom tarczycy.

**Magiczny
Kraków**

Więcej o Światowej Sieci Jodowej na stronie internetowej ign.org.

Zobacz także:

- [„Krakowska deklaracja o jodzie”. Zadania i odpowiedzialność za programy prewencji zaburzeń z niedoboru jodu \[PDF\]](#)
- [Czy spożywasz wystarczająco dużo jodu? - infografika \[PDF\]](#)